

Ilinniartut

- 2017-imi ukiumut ilinniartut 751-iusimapput. 2016-imut sanilliullugu 2 pct.-inik amerlanerupput. Kisianni 2012-imut sanilliullugu 199-inik ikinnerupput.
- Ilinniartut 26 pct.-ii sanaartornermik sanaartorfigissaanermillu suliffeqarfinni ilinniartuupput, niuernermik suliffeqarfifit aamma pisortat allaffii kiffartuusiviilu amerlasuunik aamma ilinniartuuteqarput.
- Suliffeqarfifit niuernermik suliaqartut aamma sanaartornermik sanaartorfigissaanermillu suliaqartut sulisui ilinniarsimasut eqqarsaatigalugit ilinniartoqarnerpaajupput, tassa sulisut ilinniarsimasut 100-iugaangata 24-nik aamma 22-nik ilinniartoqaramik. Suliaqarfifit tamaasa isialugit agguaqatigiissillugit ukiumut 11-inik ilinniartoqartarput.
- Ukiut kingullit tallimat ingerlanerini ilinniartut ukioqqortunerulersimapput. 2012-imi ilinniartut 25-it ataallugit ukiullit 60 pct.-iusimapput. 2017-imi 44 pct.-iinnanngorsimallutik.

Nassuaat

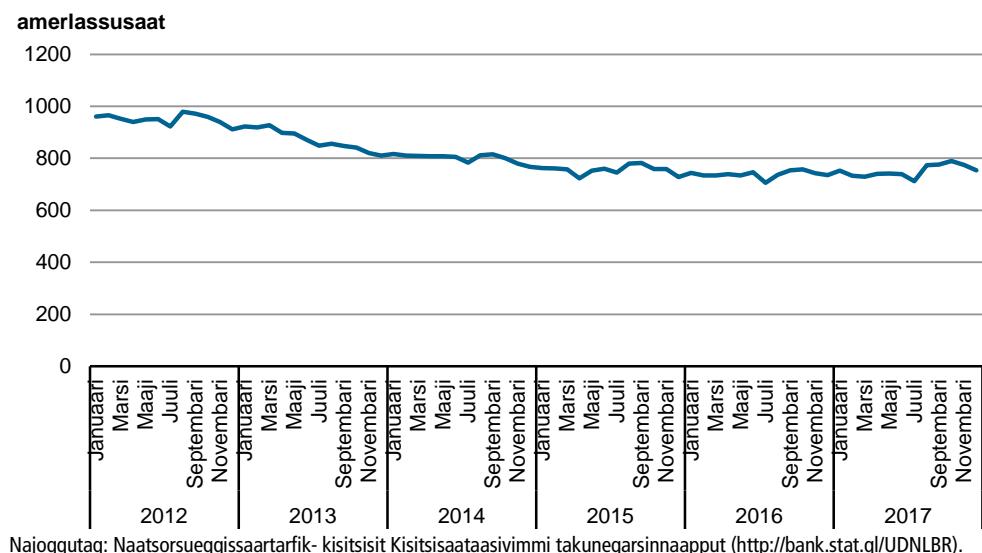
Ilinniartunut inissanut tunngasut kisitsisitigut paassisutissani taamaallaat inuussutissarsiornermik ilinniartut pineqarput, ilinniartunut tapisisartut kisimik pineqarlutik. Ilinniagaqarnermusisartut ilanngunneqanngillat. Tassunga tunngasunik paasisaqarnerorusukkuit immikkoortoq periaatsimut tunngasoq atuarsinnaavat.

Saqqummersitami taaguut ”ilinniartut ukiumut” atorneqarpoq. Ilinniartoq ukiumut tassaavoq ilinniartoq qaammatini 12-ini. Ilinniartoq ataaseq qaammatini 12-ini ilinniartuusinnaavoq imaluunniit ilinniartut marluk qaammatini 6-ini.

2016-imit 2017-imut ilinniartut amerliallalaarput

2017-imi ukiumut ilinniartut 751-iupput. 2016-imut sanilliullugu 2 pct.-inik amerlanerupput. Ilinniartulli ukiumut 2012-imut sanilliullugit 199-inik ikinnerupput. 2015-ip tungaanut ilinniartut ikilinerpaasimapput. Ukiut 4-t ukiumut ilinniartut ikiliartorsimasut 2017-imi amerleqqipput. 2017-imi ukiup affaani kingullermi ilinniartut amerleriarneri 2017-imi ilinniartunut amerlisitsipput.

Titartagaq 1. Ilanniartut qaammatikkaarlugit amerlassusaat, 2012-2017

Sanaartornermik suliaqartut aamma sanaartorfigissaanermik suliaqartut ilinniartoqarnerupput

Sanaartornermik suliaqartut aamma sanaartorfigissaanermik suliaqartut 2017-imi ilinniartut 26.pct.-iinik ilinniartuuteqarput, niuernermik suliffeqarfuit aamma pisortat allaffii kiffartuusivilu tulliullutik. Suliaqarfuit taakku ilinniartut 2/3-iinik ilinniartoqarput.

Niuernermik suliffeqarfuit ilinniartui ikilinerpaasimapput, 2012-imiit 2017-imut 74-inik ikilisimagamik. 2012-imiit 2017-imut suliffeqarfuit ilinniartui amerlinerpaajusimasut tassaapput aalisarnermik suliaqartut, piniarnermik suliaqartut aamma nunalerinermik suliaqartut, taakkunani ilinniartut 16 pct.-inik amerlisimapput. Ilinniartut ikilisimagaluartut aalisarnermik, piniarnermik aamma nunalerinermik suliffeqarfifiini ilinniartut amerlatsissimapput.

Tabel 1: Ukiutut ilinniartut suliffeqarfinnut immikkoortillugit, 2012, 2015 aamma 2017

	2012		2015		2017	
	Amerlas-susaat	Pct.-in- ngorlugu	Amerlas-susaat	Pct.-in- ngorlugu	Amerlas-susaat	Pct.-in- ngorlugu
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	11	1	20	3	27	4
Aatsitassarsiorneq	7	1	4	1	3	0
Suliffissuit	15	2	13	2	15	2
Innaallagiamik imermillu pilersuineq	15	2	16	2	16	2
Sanaartorneq aamma sanaartorfigissaaneq	230	24	184	24	195	26
Niuerneq	235	25	172	23	162	22
Akunnitarfiit neriniartarfiillu	30	3	27	4	25	3
Angallassineq/assartuineq	144	15	104	14	107	14
Inuussutissiortunut kiffartuussineq	50	5	36	5	26	3
Pisortat allaffii aamma kiffartuussinerat	176	19	152	20	149	20
Kiffartuussinerit allat	37	4	29	4	25	3
Katillugit	950		756		751	

Najoqqaq: Naatsorsueqqissaartarfik – kisitsisit kisitsisaataasivimmi takuneqarsinnaapput (<http://bank.stat.gl/UDNLBR>).

Ilinniartut amerlassusaat – nassuaaneq

Suliffeqarfik ilinniartuuteqassaguni suliamut tunngasunik ilinniarsimasunik ilinniartumut ilinniartiissisinnaasunik sulisoqassaaq. Suliffeqarfiit suliaat tunngavalugit ilinniartunik tigusisartut amerlassusaat iluamik takutinniarlugu sulisut ilinniarsimasut amerlassusaat ilinniartut amerlassusaanut sanilliunneqassapput. Ilinniartut sulisut ilinniarsimasut 100-iugangata amerlassusaat naatsorsuutigineqarpoq. Ilinniartut inuussutissarsiuut ilinniagaat apeqqutaatinnagu suliffeqarfiit ilinniartuutillit suliaat suunersut pineqarput. Kisitsisinik nutaanernik suli piareersimasoqannginnera pissutaalluni suliffeqarneq pillugu paassisutissat 2015-imeersut ilinniartut amerlassusaat naatsorsorneqarput.

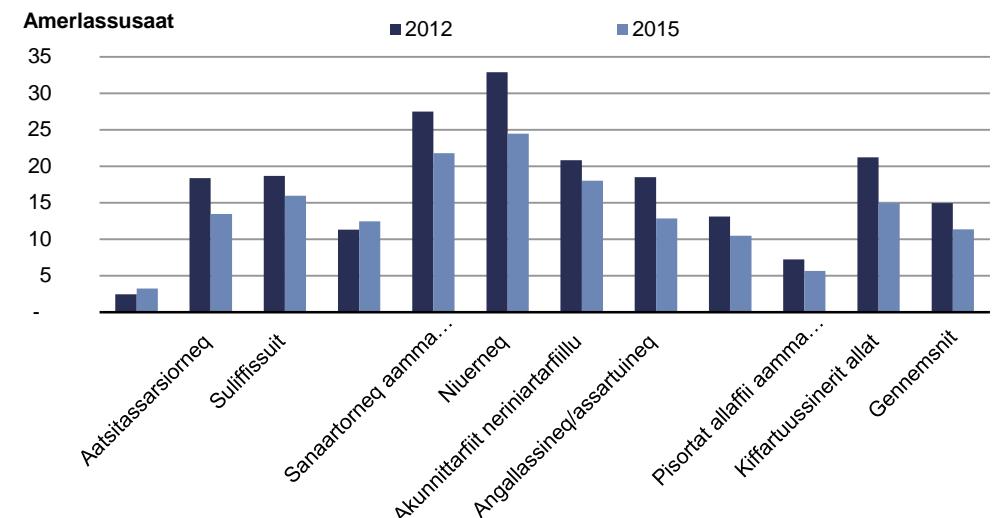
Ilinniarlutik naammassisut amerlanerit niuernermik ilinniagaqarput

2012-imiit 2017-imi agguaqatigiissillugu ilinniartut amerlassusaat 15-init 11-inut ikilisimapput. Suliffeqarfinnut sulisut ilinniarsimasut amerlanerulersimapput ilinniartunut sanilliullugit. Taamaattumik 2012-imut sanilliullugu suliffeqarfinni ilinniartut ikilisimanerinut sulisut ilinniarsimasut ikilisimanerinik pissuteqanngilaq.

2015-imi suliffeqarfiit niuernermik suliaqartut aamma suliffeqarfiit sanaartornermik suliaqartut amerlanerpaanik ilinniartuuteqarsimapput. Taamanikkut sulisut ilinniarsimasut 100-ugaangata ilinniartut 24-usarsimapput aamma 22-usarsimapput.

Suliffeqarfiit akunnittarfiit aamma neriniartarfiit, suliffissuit aamma inuussutissarsiortunut kiffartuussiviit allat ilinniartut akornanni taamaallaat ukiumut 2-4 pct.-iugaluartut, 2015-imi 15-inik aamma 18-inik ilinniartuuteqarsimapput. Agguaqatigiissillugu sulisut ilinniarsimasut akornanni ilinniartuuteqarnerpaajusimapput.

Titartagaq 2. Suliaqarfiit akornanni ilinniartut amerlassusaat, 2012 aamma 2015

Nassuaat: Ilinniartut amerlassusaat, sulisut ilinniarsimasut 100-inut ilinniartut amerlassusaat.

Najoqqaq: Naatsorsueqqissaartarfik - nammineq naatsorsukkat (<http://bank.stat.gl/UDNLBR> aamma <http://bank.stat.gl/ARNF8>).

Ilinniartut ukioqqortusiartorput

2017-imi ilinniartut amerlanersaat tassa 65 pct.-ii 20-niit 30-inut ukioqarput. Ikitsuinnaat 20-it ataallugit ukioqarput. 2012-imili ilinniartut ukioqqortusiartorput. 2012-imi ilinniartut 60 pct.-ii 25-it ataallugit ukioqartut 2017-imi ilinniartut 44 pct.-imut apparsimapput. Ilinniartut 25-init 34-inut ukiullit amerlinerusimapput. Tamanna ilutigalugu innuttaasut akornanni inuuusuttuaqqat ikilipput, ilinniartulli ikilinerisut ikilitiginngillat.

Tabel 2. Ilinniartut ukiuinut immikkoortillugit, 2012-2017

	2012 Pct.	2013 Pct.	2014 Pct.	2015 Pct.	2016 Pct.	2017 Pct.
< ukiut 20	14	9	8	7	9	9
Ukiut 20-24	46	48	46	40	37	35
Ukiut 25-29	24	26	27	30	29	30
Ukiut 30-34	9	10	11	13	15	14
Ukiut 35-39	3	3	4	5	6	5
40->	4	5	5	5	6	6

Najooqtaq: Naatsorsueqqissaartarfik – nammieq naatsorsukkat (<http://bank.stat.gl/UDNLBR> aamma <http://bank.stat.gl/ARNBFB8>)

Periaaseq

Siunertaq

Inuussutissarsiummik ilinniarfiit amerlanersaat aallartiffingeqarsinnaapput taamaallaat ilinniarnermi suliffimmik misiliiffissamik nassaarsimasunit. Taamaattumik inuussutissarsiummik ilinnialersut amerlassusaanut ilinniarluni suliffissat apeqquataasorujussuupput. Ilinniartunut inissat pillugit kisitsisitigut paasissutissat inuussutissarsiornermiq ilinniarfinnut kisitsisitigut paasissutissat saniatigut paasissutissiineruvoq. Kisitsisitigut paasissutissani suliffeqarfiiq suliaqarfiani ilinniartut agguataarsimaneri aamma takuneqarsinnaavoq.

Datat tunngavigineqartut

Ilinniagaqarnersiuteqartitsivimmit ilinniartunut tapit tunngavigalugit kisitsisitigut paasissutissat suliarineqarput. Ilinniartumut ataatsimut qaammammut ataasiarluni suliffeqarfiiq tapisisarput. Aningaasaqarnermut inatsimmut ilanngunneqartarpuit ilinniartunut tapisiat qanoq annertugitinissaat (takuuk konto pingaaneq 40.02.06, Ilinniarnermi tapiissutit meeqlanullu tapit) ilinniarfiit suuneri ukiullu ilinniarfiusut apeqquataallutik tapit assigiinneq ajorput.

Periaaseq

Ilinniartunut tapisiat tunngavigalugit ilinniartunut inissat qaammatikkaarlugit naatsorsorneqartarpuit. Ukiup ingerlanerani kukkusumik ilinniartunut tapisisut aamma ilinniartunut tapisinngitsoortut ukiup tulliani marsimi iluarsineqartarpuit.

Kalaallit Nunaanni Inuussutissarsiummik Ingerlataqartunik Nalunaarsuiffik (IIN) atorlugu suliffeqarfii sunik suliaqarfiiinut immikkoortiterneqarput. Suliffeqarfii suliaat pingaernerit tunngavigalugit IIN-imi suliaqarfiiinut immikkoortiterneqarsimapput. Suliffeqarfii suliaqarfinnut immikkoortiterneri suliffeqarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissani saqqummersitami maanna atorneqartut aamma atorneqarput. Paasisaqarnerorusukkuit periaaseq pillugu immikkoortortaq takuuk.

Ilinniarnermut atatillugu sulinermut atassuserniarlugu ilinniartunut tapisiat pillugit paasissutissat ilinniagaqarnersiuteqartitsivimmit paasissutissanut taputartuullugit suliarineqarput,

Naatsorsuineq

Ilinniartut pilluigit naatsorsuutit qaammatikkaarlugit, suliarineqarput suliffeqarfii suliaqarfiiinut, ilinniarfinnut (ISCED fields of education 2013) aamma distriktinut (kommuniusimasunut) immikkoortillugit. Tabelit tamarmik suiaassutsink aamma ukioqqortussutsink immikkoortitsiviusinnaapput.

Ajoqutit aamma ilanngutinngitsuukkat

Kisitsisitigut paasissutissanut ilinniartut suliffeqarfii ilinniartumut tapisisartut taamaallaat ilanngunneqarput. Inuussutissarsiummik ilinniartut ilinniarnermi suliffigisaat kisimik ilinniartunut tapisisarput. Taamaattoqarnera pissutaalluni ilinniartut uku kisitsisitigut paasissutissanut ilaanggillat:

- Ilinniartut inersimasut
- Ilinniartut ilinniagaqarnermusisartut, ass. inulerinermik suliaqartut, ulluunerani neqeroorutini ikiortit aamma peqqissaannermik ikiortit
- Ilinniartut ilinniarfimmi suliffimmik misiliisut
- Ilinniaqqittut suliffimmik misiliisut, ass. Akademimik ilinniagallit

Ilisarnaatinut nassuaatit

... Paasissutissat pigineqanngillat
.. Paasissutissat tatiginangnitsut ilisarinnersitsisinnasulluunniit
. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
0 Affaanit mikinerusut
- Nul
* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffissaq

Randi Mortensen

E-mail: rand@stat.gl

Ilinniartitaaneq

Naatsorsueqqissaartarfik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Oqar.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

